

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurs, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.	
Pe jumătate de an	25 „			
Pe un pătrar de an	12 1/2 „			
Un număr	1 Leu.			
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.			

Nr. 700 B. ex. 1924.

Notă oficială.

Asociația de editură „Uniunea Culturală Bisericească” din Chișinău a scos de sub tipar a doua lucrare: „Șase cuvântări despre natură” de Arhiepiscopul Inochentie al Odesei, traducere de P. S. Episcop Nicodim al Hușilor.

Recomandăm On. preoțimi această lucrare atât pentru bibliotecile parohiale, cât și pentru uzul propriu.

Caransebeș, la 12 Februarie 1924.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Apostoli mincinoși, lucrători vicleni

(II. Cor. 11, 13).

Vrăjmașii crucii lui Christos (Filip. 3, 18) nu se astâmpără, ci colindând satele în toate Duminecele, împart gratuit cărțile, cu scop de a învenina sufletele credincioșilor noștri mai slabi de înger. În jurul lor de regulă fac roată cei mai împovărați de păcate, cari în noua lege văd scăparea lor de osândă. Că lucrează cu bani străini, și-au dat arama pe față, căci într-o comună vecină au sedus pe un încurcat în datorii, promitându-i, că ei îi vor împăca datoria (ca. 32,000 Lei), dacă va trece în tabăra lor.

Iată argumente de lucrători vicleni, cari seduc lumea în fel și chip, numai ca să facă un prozelit. Iată proba de foc, care pârjolește pe

cel ce se apropie de ea; iată unde se lovește de stâncă cuvântul preotului.

Noi nu avem de unde împărți gratuit noul testament; noi nu avem foi, reviste bisericești cu abonament anual de abia 12 Lei ca „Farul mântuirii” al sectarilor. Noi nu avem misionari, cari imediat să alerge acolo, unde primejdia e mai mare, — acolo unde cuvântul preotului local nu mai poate pune stavilă povârnișului.

Cu toate că e stare de asediu, se țin adunări prin case private fără autorizații de sus, — unde se predică deschis antimilitarismul și desbinarea de frați, ceea ce nu cred, că servește spre consolidare acestui stat dușmanit de străini și cum vedem, chiar și de sectarii români.

Apost. Pavel azis: predică cuvântul, dar vedem, că a și sosit timpul, când nu mai suferă învățătura sănătoasă (II. Tim. 4, 3), ci aleargă să asculte pe cei cari vin la ei cu cuvinte fățărite, cu momele, ponegrind preoții, crucea Domnului, biserica lui Christos, taine, sfinți, pomene și tot ce a avut românul nostru până azi mai sfânt pe lume.

În caz de primejdie un păstor singur nu poate apăra o turmă în contra lupilor răpitori. Tot așa e și cu singuraticile parohii ale diecezei. Că nu toți preoții își fac datoria, — admit, dar nu toți sunt Gură de aur, nu toți sunt Cucuzel. Unde e frontul mai slab, acolo se concentrează trupe de rezerve, ca dușmanul să nu străbată.

Trupe de rezerve — misionari bine pregătiți — pot sări în ajutorul nostru, ca să păstrăm ce avem, dacă nu vom mai putea cuceri ce am pierdut. Însă cu cât mai târziu vor pleca la drum, cu atât mai multă neghină vor avea de plivit.

N. V. preot.

Statul și rezolvirea problemei religioase.

În vreme ce importanța religiei în îmblânzirea moravurilor se accentuează din toate părțile și în vreme ce se pretinde, ca generațiile tinere să fie crescute în datinele și credința străbunilor, se comit în practică cele mai grave abuzuri. Insesi organele de stat, cu puține excepții, calcă în picioare teoriile frumoase. Cunosc bineșor duhul ce domnește printre cei ce stau în fruntea organizațiilor și poartă diregătorii publice. Duhului, ce-i stăpânește, numai numirea de duh religios nu i-o putem da. În loc de a premerge cu exemplu în ținerea datinelor părintești, escelează prin mare indiferență. Biserica o cercetează din „Paști în Rusalii“. Dar și atunci se arată grăbiți, petrec câteva secunde în casa Domnului, scuzându-se cu „afacerile“. Mulți din officianți se consideră obligați a intra în biserică numai când se țin sărbările naționale. Mi s'a dat să aud toba ce chema oamenii la lucru public chiar în timpul ce clopotele bisericii sunau pentru serviciul religios. Ușurința, cu care tineretul școlar e tratat în cele religioase, nu o mai amintesc. Oare n'ar putea urma și pătura noastră intelectuală exemplul statelor luminate din apus, d. p. Anglia, unde învățați și neînvățați își dau mâna și se întrec unii pe alții în exercițiul formelor religioase și practicarea ordinilor ce le impune biserică lor?

Cu cât ne depărtăm de biserică, cu atât decădem pe toate terenele. Statul român, ca stat creștin, este dator a veghea, ca organele sale să nu se poarte cu indiferență față de biserică ce propagă virtuțile creștine, recunoscute ca cele mai bune mijloace de a moraliza societatea.

Se va obiecționa: Statul nu poate constrânge pe funcționari să creadă și să facă ceea ce nu le convine. Libertatea conștiinței e garantată prin constituția de stat și statul nu o poate călca în picioare.

Argumentul acesta nu are temelie și nu poate împedea statul de a-și disciplina organele. În adevăr, noi bisericani nu cerem dela stat a converti cu forța la biserică pe toți funcționarii săi. Cerem însă a-i constrânge să-și împlinescă datorițele de educători ai poporului.

Să cercetăm: ce poate și ce trebuie să facă statul pentru religie și biserică?

Statele au considerat totdeauna biserică ca un așezământ, care cu legile sale interne, ce domină sufletul, aduce mare foloasă obștești și contribuie în mod hotărâtor la susținerea și înflorirea statului. Statul va trebui prin urmare să ia sub ocrotirea sa materială și morală biserică. Statul e dator să pună la dispoziția bisericii toate speșele trebuincioase la salarizarea servitorilor săi și susținerea întregului organism biseri-

cesc. Să se patroneze de stat toate întreprinderile culturale și economice. — Se poate să fie înlăturată dela beneficii tocmai biserică, ce reprezintă cel mai puternic capital moral pentru existența statului?

Altă datoriță a statului este, să nu aducă legi ce vin în conflict cu legile bisericesti, și să nu emită ordine, care vatămă credințele religioase. Statul, în adevăr, și-a însușit în timpurile mai nouă unele atribuții, cari înaintea vreme aparțineau bisericii. Astfel leagă și desleagă căsătoriile, aduce și scoate din valoare legile de creștere și învățământ, chiar în seminariile pentru pregătirea viitorilor preoți.

Contra tendinței de a da statului însemnate atribuții nu putem fi, căci cu cât ordinea în stat este mai bine asigurată, cu atât și biserică poate lucra mai în tihnă la rezolvirea problemelor sale, — dar una trebuie să o știe legiuitorii și toți guvernanții: Dispozițiile și legile aduse de ei vor avea deplină tărie numai dacă se aduc fără înjosirea bisericii și în consecvență cu învățăturile ei, fiindcă învățăturile acestea cuprind principiile cele mai sănătoase de viață, care trebuie să fie la baza legiuirilor omenești. Indată ce legile de stat s'ar depărta dela principiile acestea, ordinea șchiopătează și aduce lupta între stat și biserică, lupta cu urmări rele pentru ambe instituțiile, slăbindu-se reciproc.

Nu întru în amănunte, căci ar duce mai departe, decât este cadrul studiului de față. E destul, dacă fac provocare la luptele ce decurg în pravoslavnică Rusie de altă dată. Dacă totul s'a răsturnat acolo, dacă statul rusesc nu se poate reculege, cauza e, că guvernanții săi au răsturnat principiile religioase și vreau să întorneze arbitru drept motor al faptelor omenești.

Iată de ce se cere armonie între legiuirile de stat și cele bisericesti! Nu numai armonie, ci se cere — și cu aceasta întru în analizarea datoriței de căpetenie a statului, ca propagator de curent religios, — se cere, ca ea însaș să-și întocmească programele de învățământ la anumite școale.

Am cere apoi, ca b. o. în manualele de științe naturale, de istorie, ce se scriu pentru elevii școalelor de orice categorie, să se trateze fenomenele atât din punct de vedere științific, cât și aducându-le în legătură cu cauza nevăzută și necuprinsă a acelora. Expresiuni ca acestea: Natura a creat, natura se dirige, natura cauzează fenomenele, — se pot ușor substitui cu expresiunile: Dumnezeu a creat, Dumnezeu dirige, Dumnezeu cauzează fenomenele.

Eroare științifică, cu siguranță, nu se comite, pentru că natura încă își are cauza sa, care nu poate fi alta, decât Dumnezeu pe care noi îl adorăm.

Acel stat, care concentrează învățământul în ideea religioasă și pune pe Dumnezeu de autor al tuturor lucrurilor, nu poate să decadă nici când, pentru că pururea va avea cetățeni râvnitori la ideal. Decad statele ateiste, căci cetățenii lor se înglobează în noroiul patimilor, care ucid de o potrivă și trupul, și sufletul.

Statul, conștiu de chemarea sa nu va întârzia a veni în ajutorul bisericii, ca să nu se ivească și la noi stările triste din statele, care au interzis cetățenilor a practica religia.

(„Telegraful Român“)

De pe marginea cărților bisericești.

Reproduceri după însemnările vechi din diferitele cărți bisericești și protocoale ale bisericii din Mehadia.

De preotul Coriolan Buracu.

În liturghierul slavon, tip. la Moscova 1756:

„În 1760. porunci D. Episcop I. Georgevics (1749—69) la Băi săi facă și lui casă de scânduri. 1761 porunci și cerdac să fie și făcură încă și grajdi și cuhnă. Protopopu Georgie Ilinescu dete bani 300 fl. în sama tătănemieu. Atanasie Popovici paroh Mediei“.

„1780 Iulie 19. S'a sfințit biserica noastră în Mehadia și lacustele eară atuncea au venit întâi, apoi iar au mai venit în 2 ani“.

„1782 la Iunie sau pus ceasornicul“.

„Protocolul de Inventari a bisericilor din protopopiatul Mehadiei a bisericii orașului Mehadii“:

1780 s'au zidit biserica întâi. (Pe harta Mehadiei din a. 1739 figurează o biserică ortodoxă pe locul unde să găsească azi casele bisericești dăruite de soții Doboșan.

1781 s'a făcut turnul.

1781 în 20 Iulie s'au sfințit.

1782 s'a pus orologiu în turn.

1786 Iulie 6 s'a început a se zugrăvi biserica.

1788 Septembrie arsă de turci.

1794 s'au făcut stranele.

1796 în 9 Mai s'a sfințit.

1796 s'au adus 2 clopote.

1798 s'au făcut 31 scaune.

1799 s'au făcut jețul D. Episcop și s'au făcut ormanu epitropilar.

1796 iconstasul de lemn de Nicolae Stoica.

„1797—1810, 1 jeți a protopopului, 2 strane de cântăreți, 1 orman al Epitropilor de lumini, 31 jețuri bărbătești, 3 jețuri ale protopresbiterului în pridvor dea stânga parte a maicăsa Varvara, soacrăsa Catalina Ilinescu și a protopopiții Natalia. Nicolae Stoica de Hațeg protopopul Mehadii“.

„Protocolul bolezăților“ tabla I. a 1791:

„1797 10 Iulie veni D. Episcop Șacabent în vizitație la Băi, Orșova. Halmăj, Cornereva, 14. August

dela Băi au plecat. Persone avură 22 iară cai 14 și 8 muzicanți ai săi, până în 1799 D. D. Veselin căpitan.

„Protocolul socotelilor a bisericilor din protopopiatul Mehadia și a bisericii orașului Mehadii“.

Pe tabla I:

„1796. 5. februarie poruncă dela General comando Banat, grof Soro. Fiind bubele mari la Mehadia pruncii mureau aicia. Căpitanu Ruja feldceru Naimaer scrisără în sus, ca toți morții astupați la gropă să se ducă“.

„1796. Aprilie 1. Poruncă veni dela Episcopu: Eu protopopu cu 3 preoți la Lugoj la spălarea picioarelor a face să mergem, la carea preotul Petru Popovici a Jupalnicului ca cel din urmă în loc de Iuda zisă să fie, și după eșire pe mine tare sau mâniat căt D. Episcop cu alții nu lau putut desmânia zicând că el móre până la anu, însă cu sfârșitul anului 1799 au repăusat“.

„1796. 26. Aprilie. Spre făcuta noastră rugăciune dela înalta împărăție veni rezoluție ca și nouă sesiune 34 Iohuri să nise dea“.

„1799. 22. februarie. Laitnantu Maciner din Orșova au părât că aci și fără de gropnițe zidite mulți morți la biserică să îngroapă și D. Episcop mie îmi poruncește acolo să văd ce e și săiu scriu să știe“.

„1798 August 20. Venirea Exlz. Sale D. Episcop Petru Petrovici din Timișoara aici la Băi“

„1799 13 Iunie Venirea Exlz. Sale D. Episcop Petru Petrovici din Timișoara aici și 1. August îndarăt“.

Pe tabla II:

„1779 Iulie 4. fiind la Băi aicea 3 D. Episcopi, Exelenz Petru Petrovici al Timișorii, Iosif Ioanovici de Șacabent al nostru din Vârșeți și Ioan Ioanovici a Bacichii dela Novisada. Eu vorbii cătră toți că ar fi bine să zidim aci o bisericuță și în 24 Iulie făcurăm înaintea birtului mare umbrari sub carele sânta liturgie am slujit. Pentru biserică ziseră: să fie aci cam pe deal. Și în 12. Aug. 1799 cu molitve fiind crucea roșie gata o am ridicat și veseli am fost. Domniile Episcopi toți se duseră, numai arhimandritul Vichentie Listina de față fu aci vesel, că pe arhimandritul Bezdinului Maxim Seculics, carele era de preotul Ștefan Boanovați a Timișorii la împărăție părât și în 23 Iunie dela Băi sub arștă la Timișoara și la Buda lau luat și lau dus. Eu cu căpitanul Veselinovici la Băi eram și cu toții la Episcopul prânzirăm, apoi El cu alții plecă“.

„Protocolul de ordinațiuni“:

„1773 veni general inspector de graniță Șișcovici și graf Clar Longi președinte cu episcopul Temeșvarului și administr: Ep: Verșeți Vichent Iov. Vidac făcură clisura, Halmăju, Craina și Timișu militari.

1775 Episcopu V. Popovici veni

1776 El veni dela Carloveți 31. Ianuarie

1776 mă cunună în Sebeș 2 februarie acasă.

1777 Eu diacon în Corni apoi și preot.

1776 caut să fiu deutscher Lehrer.

1778 preot la oste pe mine mă rândujră am plecat până m'am întors.

1778 eu fui în Prilipăji la hoți pe deal în sus, cum plecai omorărăm popa, sara veniră hoții 16 la Bozovici în biserică. Papila și Episcopu mă părădonați apoi ei fugiră, numai 8 veniră cu ei, Petru Mergia duseră oile.

1779. Toamna făcurăm biserica în Corni. Apoi în Mehadia la anu să sfinți.

1781. Veni D. Episcop Vichentie Popovici la Băi mă trimisă la Timișoara la apoteca după medicină, acolo

era D. Episcop Exelenz Mov. Putnic, îi supuși la ce am venit, zisă că episcopu cu bube pe frunte au fost acolo la Timișoara, au vrut zisă să se sărute cu mine și nu am vrut văzându-i bubele, zice spunei că Mitropolitul Vichentie Vidac au murit și cum ni cade pre el au pre mine să stie. Eu veni la Băi aici îi spusei el zisă ce? el să nu se teamă de mine ci să se teamă de Budianu Sofronie că trăeste bine cu D. Ingireși. Semnat Mehadia 12 Ianuarie 1811 noaptea după cină. Nicolae Stolca protopresb.

1792 în Aprilie primii protopresbiteratul Mehadiiei.

1795. Răpōsă P. Protopresbiter Ștefan Dimitrievici și 1795 Mai 23 veni de la Corni în Mehadia, făcui casa mică pre pîmniță 1 lui Majors în Novembrie 1795 mă mutai în casuță.

1798. 30 Mai eșii din ea în casa Safti postonii din Corni șad cu chirie cum fusăiu înainte.

1800. August 30 adusei casa din Corni în Mehadia, Octomvrie Noemvrie o tidicai, 1801 în Mai o isprăvii și mutai.

1798. Oct. 18 în satul mic Lăpușnicel o muere născu un monstrum adecă trup cu 2 capete, 3 mâni însă una la alta, la una 10 degete, în gura capului drept 1 dinte, trupul dela mijloc în jos semn de dobitoc, ceva parte bărbătească ceva femească, avu coada cât un deget lungă ceva flocoasă. Care în 19. Octomvrie aici în Mehadia feldceriu întrō sticlă cu rachie tare lau pus și sub pecete la Stab în Biserica albă lau trimis.

1806 Mai 20 sosi la Băni un Mitropolit Meletie Tivansă al Egiptului din Alexandria 32 ani în București om de vreo 78 ani cu arhidiaconul său așa bătrân și nu protosinghel în ziua de Rusalii dela Tară prin Jupănit veni.

1808 Mai 31 și 1. Iunie preotul dela Crucea cu alți oameni făcui nēste vorbe mari, scrisori urate, care mergeau ca asupra împărăției să facă larme urate, pe care îi au prins și iau dus la Timișoara în judecată.

1808. Sept 15 începui maurii a zidi școală românească unde au fost . . . . .

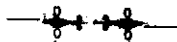
1807 în August, Septemvrie am ars un cuptori de cărămidă să facem bolta în biserica Mehadii 1808 și un cuptori de var.

Căranie (Râmnic 1748):

„1763 fui la învățatură eu român aicea în Timișoara întâi pentru sârbie apoi pentru nemție, în a. 1764, — 1768 și gătai în 1769 când veni iară acasă. Eu aici fui 1770—3 iară la Timișoara, Verșeși 1774 în Carloviți în 1775—1776 acasă și aicea mă însurai. 1777 fui diacon 1778 la început preot în Corni și mă rânduiră a merge în ște la Prais, în 1784 mă rânduiră a merge la oste spre Corland în Nietterland, în 1788 mă rânduiră în ște spre turci a fi. În anul 1763 când mam dus eu la Timișoara biserica catolică Domu fu gata. Erau încă bălți multe în cetate, erau unde ne dam pe ghiată, destule locuri largi unde ne jucam cu popicu, clinga, dea poarcă, cu lopta etc. Erau episcop la sârbi Vichentie Vidac, la catolici Grafu Engel.”

„Popa Constantin Tipografu în a. 1767 venise în Timișoara la Episcopu Vichentie Ioanovici Vidak și ceru și scoate slobozenie să facă aici Tipografie cu cheltuieli popi Constandin eu fui de față la aceea . . . . . Episcopu nu primi.

Nicolae Stolca de Hațeg.
protopop.”

DELA ASOCIAȚIA CLERULUI: „ANDREIU ȘAGUNA”

Nr. 8—1924.

COMUNICAT.

În baza § 6 din „Regulamentul pentru organizarea despărțămintelor”, în decursul postului sfințelor Paști, sunt a se ținea adunările ordinare ale despărțămintelor.

Programa adunării e următoarea:

Ziua I a. m.

1. Te Deum.
2. Deschiderea adunării prin președinte.
3. Raport asupra activității pastorale a preoțimii și a cercurilor religioase în 1923.
4. Dare de seamă asupra activității despărțământului în 1923.
5. Constatarea plătirii cotizațiilor pe 1923 și încassarea celor de pe 1924. — Inscrierea de membri noi.
6. Alegerea alor doi delegați, pe lângă președinte, la congresul viitor.
7. Inițiative de organizare pentru promovarea vieții religioase și culturale în cuprinsul despărțământului și pentru propășirea Asociației.
8. Chestiuni oficiale.
9. Propuneri.

După masă și a II a zi:

Se întocmesc misiuni interne cu mărturisirea și cuminecarea preoților, a profesorilor preoți, a absolvenților de teologie și a funcționarilor bisericești.

Pentru meditația de pregătire înainte de mărturisire recomandăm textul: „Iară cari sânt ai lui Christos trupul și-au răstignit împreună cu patimile și poftete”, Gal. V. 24, căutând a trezi conștiința vinovăției și părerea de rău; iară pentru meditația dela cuminecare dăm subiectul: *Puterea sfințitoare a sf. cuminecături*, în legătura cu textul „iar vizez, nu de acum eu, ci viează întru mine Christos”, Galat. II, 20.

P. Cucernicii părinți președinți ai despărțămintelor vor designa din bună vreme referenți la rapoartele despre activitatea pastorală a preoțimii și a cercurilor religioase, pentru cari se dau formulare în Revista Teologică Nr. 2—3 a. c., însoțite de orientări cum să se facă, ca să se introducă o procedură unitară. Asemenea se vor designa referenți pentru meditații, cari se vor anexa, împreună cu rapoartele despre activitatea pastorală a preoțimii și a cercurilor religioase, la raportul către Secție despre activitatea despărțământului.

Biroul central al Asociației.

Ș T I R I

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif a sosit dela București cu acceleratul de Joi dimineata.

Patriarhul sârbesc a făcut cunoscut Sinodului nostru, că biserica sârbă a adoptat modificarea calendarului, propunând în acelaș timp, ca data aplicării noului calendar unificat să fie aceeași pentru toate bisericile ortodoxe.

Concordatul. Examinându-se chestiunea încheierii unui concordat cu Vaticanul, într-o conferință, la care au luat parte dnii Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului, I. G. Duca, ministru de externe, Al. Lapedatu, ministrul cultelor și C. Banu, fost ministru al cultelor a rămas stabilit, ca tratativele să fie duse la București „ad referendum“.

Dl. C. Banu va trata în numele României, iar nunțul papal, monseigneurul Dolci, în numele Vaticanului.

Tratativele se vor ține în cursul luni Martie.

În legătură cu aceste tratative, d. Al. Lapedatu, ministrul cultelor, va avea o conferință cu prelații uniți.

Membri fondatori la „Fondul de excursiuni“ al studenților teologi din Caransebeș, s'au înscris Dnii: Octavian Puticiu notar public în Timișoara, Ionel Balogh, notar cercual în Curte și preotul Ioan Popoviciu din Iaz, cu câte 500 Lei. Se mai amintește, că „Banca Poporală“ din Caransebeș a dat ajutor — în acest an — numitului Fond suma de 1000 Lei, iar Comunitatea de avere 500 Lei.

Pe aceasta cale exprimăm sincere mulțumite.

Pentru comitetul Fondului *Dr. Petru Barbu*, președinte, *Dumitru D. Pătru*, cassier.

„Prietenii Științei“ din Craiova — în dorul de a cimentă legăturile lor de colaborare culturală cu „Cercul didactic“ din orașul nostru, — ne cercetează mereu cu conferințele lor.

Duminecă, în 4/17. Februarie a. c., ne-a cercetat pâr. protoiereu Gr. Popescu Breasta, senator de Dolj și directorul seminarului teologic din Craiova. A venit însoțit de prietenul nostru, neobositul prof. Avram Vasculescu, carele atâtea momente de elevație sufletească ne-a procurat și până acum, și carele depune o râvnă vrednică de laudă în serviciul cauzelor noastre de interes cultural și național.

Prea Cucernicul protoiereu al Craiovei a vorbit despre „Rolul bisericii române în trecut“. A arătat, că încă din vremurile cele mai îndepărtate în umbra bisericii și prin biserică ne-am păstrat aceea comoară sufletească, din care au răsărit timpurile de astăzi. Conclude apoi, că și în viitor tot numai prin biserică se va putea face și consolidarea. În acest scop însă biserica are nevoie de un puternic fundament moral și material.

Duminecă acum, în 11/24 Februarie a. c., ne-a cercetat dl. prof. C. D. Fortunescu, carele a vorbit despre „Dimitrie Cantemir“, evocând figura și activitatea culturală a marelui voevod cu renume mondial.

Suntem mulțumitori dlor conferințieri pentru ostenețele și munca lor și dorim, ca din îndem-

nurile sămănate de dânsi să răsară un interes mai intens pentru cauzele noastre de ordin cultural și național.

Adunarea generală a „Băncii Poporale“ din localitate s'a ținut Joi, în 15/28 Februarie a. c., sub presiul pâr. protopresb. Andrei Ghidiu.

Raportul Consiliului de administrație și cel al Consiliului de censored, precum și propunerile acestora, privitoare la bilanțul anual și distribuirea beneficiului net s'au primit cu unanimitate de voturi de către acționarii prezenți, cari reprezentau aproape $\frac{3}{4}$ din capitalul societar.

Acționarii au avut un nou prilej de a se convinge, că această instituțiune progresa cu pași repezi și că conducerea ei este depusă în mâni solide.

Din beneficiul net de 336.630.69 Lei s'a hotărât să se distribue un dividend de 12% acționarilor. Conform uzului din vremurile de urgie din trecut, s'a hotărât și de astădată, ca 5000 Lei să se pună la dispoziția Conzistorului diecezan pentru trebuințele sale.

Am dori, ca acest gest nobil al „Băncii Poporale“ să afe răsunet și la celelalte instituțiuni similare de pe teritoriul diecezei noastre.

Repaosul duminical. Ministerul de interne, fiind sesizat de către I. P. S. Sa Mitropolitul primat, că repaosul duminical nu se respectă și că în unele locuri s'a observat în special tendința de a se înlocui Dumineca cu Sâmbăta, a făcut cunoscut prefectilor din toată țara, să ia cele mai stricte măsuri pentru respectarea repaosului duminical, așa cum prevede legea.

Elevii liceului „Traian Doda“ din localitate au aranjat în scurt timp două sărbări foarte succese.

Sâmbătă, în 10/23 Febr. a. c., cercetașii din cohorta „Eftimie Murgu“ dela acest liceu au aranjat o sărbare cercetășească, cu care prilej s'au executat diferite exerciții de tabără, jocul „Călușerul“ și piesa „Șpionul“.

Felicităm liceul, căci în dl. prof. Salvan a aflat un adevărat îndrumător al educației fizice.

Acum Joi, în 15/28 Febr., elevii dela acest liceu au reprezentat piesa „Cocoșul negru“ de V. Eftimiu. În interpretarea rolurilor elevii a dat dovadă de mult simț și pricepere. Sărbarea, care a întrecut așteptările noastre, a avut un mare succes moral și material.

Insula Ada-Kaleh, printr'o lege acum de curând votată de Corpurile legiuitoare, a fost deslipită dela județul nostru și alăturată la Județul Mehedinți.

Cea mai mare biserică. Un episcop din Newyork a deschis o listă, în care cere să se adune 15 milioane de dolari în scopul înălțării unei catedrale închinată Sfântului Ioan Evanghelistul. Noua biserică vrea să fie de două ori atât de mare, cât este catedrala Sf. Paul din Londra.

O sărbare în parohia Sacul. Podoabe de sărbătoare au îmbrăcat credincioșii noștri din comuna Sacul Duminecă, în 11/24 Februarie a. c., cu ocazia sfințirii clopotelor noi.

Războiul și aici, ca în toate comunele noastre românești, fără milă și fără considerare la șiroaiele de lacrimi ale credincioșilor, le-a răpit clopotele, vestitoarele — aproape todeauna — a știrilor sinistre venite de pe diferite fronturi. În urma unei grele și costisitoare intervenții le-a mai rămas numai clopotul cel mai mare.

Credincioșii din această comună priveau cu mândrie la biserica lor frumos împodobită și la școala lor aranjată de model. Și acum, când bunul Dumnezeu le-a ajutat să li-se vindece multe din ranele cauzate de război și să aibe și o bună stare materlală ca în puține alte comune, ambiția și zelul lor creștinesc îi neliniștea, ca acum să aibe numai un clopot. De aceea în primăvara trecută au hotărât să-și procure încă 2 clopote. În decursul verii au adus experți, cari să cerceteze, în ce tonalitate să se fabrice noile clopote și au început să se îngrijească de suma de bani necesară. Parohul A. Spătan, secondat de epitropi și de toți oamenii de bine, fără multă capacitate, a adunat din danii benevole frumoasa sumă de 52.000 Lei, necesară la cumpărarea clopotelor.

În chipul acesta harnicii credincioși din Sacul Dumineca trecută au avut fericirea să-și vadă realizată această dorință și ambiție, că din câștigul lor au putut jertfi ceva și spre lauda și mărirea lui Dumnezeu.

La serviciul sfințirii clopotelor, la care a asistat întreg satul cu mic și mare, au mai avut fericirea să audă pentru primadată noul cor al tinerimei, înființat și condus de dl pretore S. Verca și în modul acesta li-s'a împlinit încă o veche dorință.

Meritul e al tuturor: conducători și popor. S.

Locomotivă fără cărbuni. Inginerul italian Zarlatti, a făcut încercarea să pornească locomotiva cu ajutorul aerului comprimat, care va avea să înlocuească de aici încolo cărbunii cu mult mai costisitori. Încercarea a reușit deplin.

A apărut: *Catolicismul unghuresc în Transilvania și politica religioasă a Statului român de Dr. Onisifor Ghibu*, profesor la Universitatea din Cluj, membru corespondent al Academiei Române. Cartea aceasta urmărește cea dintâi, pe baza unui mare număr de izvoare istorice, juridice, politice, bisericesti și școlare, catolicismul unghuresc ardelean în dezvoltarea lui istorică și în înfățișarea lui de astăzi, atât sub raportul bisericesc și școlar, cât și sub cel politic, indicând tot odată și soluțiile cari trebuiesc neapărat date atât din punct de vedere religios, cât și din acela de stat.

Departa de a fi o lucrare, care să intereseze numai pe oamenii bisericii și ai școlii, această carte interesează în o măsură deopotrivă de mare pe toți aceia cari se ocupă de chestiunile vieții publice ale noului stat român.

Un volum de IV + 304 pe hârtie velină. — Prețul 80 Lei. Se poate comanda dela Institutul de arte grafice „Ardealul” Cluj, Str. Memorandului 22. Banii se trimit înainte.

CONCURSE.

În urma ordinațiunei Ven. Consistor diecezan ddo 3 Februarie 1923 Nr. 213 B, se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a parohiei de clasa a III-a din comuna **Borlova**, protopresbiteratul Caransebeșului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul eparhiei „Foaia Diecezană”.

Emolumente:

1. Sesiunea parohială în complex de 24 jugere cat.
2. Din casa cultului câte 400 Lei anual pentru bo-teze, cununii și înmormântări.
3. Alte venite accidentate după uzul vechi din comună.
4. Dările recerute după sesiune etc. le va plăti alesul preot.

Nefiind casă parohială, alesul preot se va îngriji de cortel pe speșele proprii.

Recurenții cu cvalificația recerută vor avea să-și înainteze petițiile de concurs, cu documentele necesare, adresate comitetului parohial, P. On. Oficiu protopresbiteral ort. român din Caransebeș, în termenul indicat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poțitiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cele bisericesti și oratorie.

2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecezan ddo 25 Noemvrie 1923 Nr. 4898 B ex 1923, subscrisul com. par. escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de *paroh* în parohia de clasa I din **Râtișor**, protopresbiteratul Vârșetului.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 30 jugere.
2. Intravilanul și extravilanul aparținător acestei sesiuni.
3. Stola uzitată.
4. Alegândului preot îi acordă comuna bisericescă titulo bir parohial și bani de chirie, până când se va cumpăra sau zidi casă parohială, anual 1500 lei.

Concurenții au să dovedească, că sunt cvalificați pentru parohii de clasa I.

Dările după realitățile primite în uzufruct le su-poartă alegândul paroh.

Concurenții cu cvalificație în regulă sunt poțitiți a-și inainta rugările, adresate com. paroh. din Râtișor, Prea On. Domn protopresbiter în Vârșet. Sunt poțitiți a se prezenta, cu prealabila incuviințare a Domnului protopresbiter, în sf. biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare cel mult cu 8 zile înainte de alegere.

Râtișor, din ședința com. parh. ținută la 17/30 Ianuarie 1924.

2—3

Petru Popa m. p.
pres. com. parh.

Lazăr Roman m. p.
notar. com. parh.

În conțelegere cu mine: **Traian Oprea** m. p., protopresbiter.

Amăsurat ordinațiunei Ven. Consistor diecezan ddo 11 Octombrie 1923 B, se escrie concurs pentru ocuparea parohiei vacante de cl. II. din comuna **Voivodinți**, protopresbiteratul Vârșetului, cu termin de 30 zile dela prima publicare in „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială.
2. Stola, birul parohial și venite uzitate.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recusele, înstruate conform regulamentului pentru parohii, adresate Comitetului parohial din comuna Voivodinți, Prea On. Oficiu protopresbiteral din Vârșet, Tot odată sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie. 2—3

Martin Atnagea m. p.
Președinte

Stefan Todor m. p.
Notar.

in conțelegere cu mine: **Traian Oprea** m. p. protopresbiter.

Pentru întregirea postului de *capelan* temporal cu drept de succesiune pe lângă preotul Teodor Băianțiu din **Românești**, se escrie concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“. Parohia e de clasa III.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială de 32 jug.
2. $\frac{1}{2}$ din un intravilan de 800 st. □
3. $\frac{1}{2}$ din stola și birul uzitat.

De locuință are a se îngriji alegândul capelan.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursul, instruat conform regulamentului pentru parohii, adresat comitetului parohial din Româneștii, Prea On. Oficiu protopresbiteral din Făget.

Tot odată sunt poștiți recurenții a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare, cu prealabila încuviințare a prea On. Domn protopresbiter, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie.

Românești, din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută la 14 Ianuarie 1924. 2—3

Axentie Sercu m. p.
președ. com. par.

George Nemeșan m. p.
notar. com. par.

In conțelegere cu mine: **Sebastian Olariu** m. p., protopresb.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecezan ddo 20 Martie 1923 Nr. 1252 B, se escrie concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de *paroh* în parohia II vacantă de clasa I. din comuna **Grebenăț**, protopresbiteratul Vârșetului cu următoarele:

Emolumente.

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 32 jugere și 750 stânjeni □ pământ arător.
2. Stola și birul uzitat.
3. Casa parohială comuna nu are, deci de locuință se va îngriji alesul paroh; afară de aceea va plăti și darea după pământul ce-l folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze rugărilor, instruate conform Regulamentului pentru parohii, Prea Onoratului Domn protopresbiter: **Traian Oprea** în

Vârșet și sunt poștiți a se prezenta, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului, în sf. biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Grebenăț, din ședința com. par. ținută la 3/10 Decembrie 1923. 2—3

Stefan Balea m. p. paroh
pres. com. par.

Mihalu Voin m. p.
notar com. par.

In conțelegere cu mine: **Traian Oprea** m. p., protopresbiter.

Pe baza decisului Ven. Consistor ddo 25 Noembrie 1923 Nr. 4673 B, se escrie concurs pentru ocuparea postului de *paroh* la parohia de cl. I din **Lighed**, protopresbiteratul Ciacovei, cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare.

Dotatiunea costă:

1. $1\frac{1}{2}$ sesiune parohială,
1 intravilan,
 $1\frac{1}{2}$ estravilan, după cari alesul are să poarte sarcinile publice.
2. Birul uzitat.
3. Stola uzuată.

Doritorii de a ocupa acest post să poședă bacalaureatul și să fie eventual apți de a instrua corul vocal. Recurenți să-și subștearnă petițiunile, instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii, Prea On. oficiu protopresbiteral din Ciacova. În fine, recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratoria bisericească.

2—3

D. c. m. s.

s. s. **D. Cereguțiu**
președinte.

s. s. **Petru Arnăutu**
notar com. par.

In conțelegere cu mine: **Augustin Ghilezan** m. p., protopresbiter.

Amăsurat ordinațiunei Ven. Consistor diecezan din 11 Octombrie a. c. Nr. 4536 B. ex 1923, se escrie concurs pentru ocuparea parohiei de clasa II. din comuna **Sculea**, protopresbiteratul Buziaș, cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jugere.
2. Birul parohial și anume 15 litri grâu de casă; iar jelerii 10 litri grâu.
3. Stola uzitată.
4. Cvarțir în natură.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursul, instruat conform regulamentului pentru parohii, adresat Comitetului parohial din Sculea, Prea On. oficiu protopresbiteral din Buziaș.

Tot odată sunt poștiți recurenții a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare, cu prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopresbiter, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie.

Sculea, din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută la 6 Decembrie st. v. 1923. 2—3

Ioan Draghici
pres. com. par.

Ilie Brostian
not. com. par.

In conțelegere cu mine: **Ioan Geția** m. p., protopresb.

„BANCA GRANIȚEI” SOCIETATE ANONIMĂ, CARANSEBEȘ**CONVOCARE**

În conformitate cu art. 50 din Statute convocăm

I. ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ

a societății anonime „Banca Graniței” din Caransebeș, pe ziua de 17 Martie 1924, orele 11 a. m. în Caransebeș, în localul societății.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
  2. Bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1923; raportul Consiliului de administrație și al censorilor și darea absolutului.
  3. Impărțirea beneficiului.
  4. Propuneri în sensul Statutelor.
- Caransebeș în 1 Martie 1924.

Consiliul de Administrație.

CONTUL BILANȚ

dela 1 Iunie la 31 Decembrie 1923

ACTIVA		PASIVA	
Casa în numerar	436907 98	Capital societar*)	1000000 —
Cambii de bancă	301725 —	Fond de rezervă general	22000 —
Cambii cu acop. ipotecară	874550 —	Depozite spre fructificare	1364366 50
Debitori în contcorent	1553554 10	Bănci	877840 —
Diverse conturi debitoare	228985 95	Diverse conturi creditoare	56537 60
Mobilier	80000 —	Dobânzi cuvenite an. 1924	47645 —
		Profit curat	107333 93
	3475723 03		3475723 03

*) deplin vărsat la 1 Sept. 1923

CONTUL PROFIT și PERDERE

dela 1 Iunie la 31 Decembrie 1923

SPESE		VENITE	
Dobânzi la depuneri, Spese de Administr., Chirie și Impozite	79581 98	Dobânzi dela cambii de bancă, cambii cu acop. hip. și contcorent	188237 42
Salare și bani de cvartir	57640 —	Comis. și dif. venite	66777 89
Amortizări din mobilier	10459 40		
Profit curat	107333 93		
	255015 31		255015 31

Pentru contabilitate:

Caransebeș la 31 Decembrie 1923.

Ioan Törziu
expert contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Nicolae Cornean
președinte.

Ioan Oprea

Br. Dan

Dr. Virgil Budișian

Teodor Dragomir

Dr. Cornel Cornean

Verificat și găsit în consonanță cu registrele.

CENSORII:

Alex. Buibaș

Nistor Stoichescu

Retru Talpeș